

Aan:
De leden van de gemeenteraad

Onderwerp: Verschillende scenario's m.b.t. de
afvalstoffenheffing

Roosendaal : 04-04-2023

ons zaaknummer : -

uw kenmerk : -

bijlage(n) : n.v.t.

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op woensdag 15 maart jl. is er een digitale themabijeenkomst geweest over de afvalstoffenheffing. Aan bod zijn gekomen de opbouw van de gesloten financiering, de mogelijkheden met betrekking tot de kwijtscheldingen en de relatie tussen het vaste en het variabele tarief.

Aan het eind van de bijeenkomst hebben wij afgesproken om dit in een commissievergadering nader met elkaar te bespreken. De keuzes die u als gemeenteraad maakt hebben een effect op het tarief. In deze brief treft u daarom een aantal scenario's aan voor de afvalstoffenheffing inclusief het effect op het tarief. De scenario's hebben betrekking op de kwijtscheldingen en de relatie tussen het vaste en variabele tarief.

Het vraagstuk van de kwijtscheldingen speelt ook bij de rioolheffing. In deze brief beperk ik mij echter alleen tot de afvalstoffenheffing. Momenteel wordt namelijk gewerkt aan een nieuw Water- en Rioleringsprogramma (de opvolger van het Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan). Daarnaast is door de VNG een nieuwe modelverordening Riool- en Waterzorgheffing opgesteld. Deze twee ontwikkelingen hebben invloed op de opbouw van het nieuwe tarief. Bovendien zijn hierin nog keuzes te maken, bijvoorbeeld met betrekking tot de grondslag van de heffing en de belastingplichtigen. Deze keuzes hebben vervolgens ook weer consequenties voor de scenario's met betrekking tot de kwijtscheldingen binnen de rioolheffing. Mijn collega-wethouder Van Gestel zal uw raad daar later dit jaar over informeren.

Huidige situatie

Op dit moment wordt het hele bedrag aan kwijtscheldingen voor 100% opgenomen in de gesloten financiering. Daarmee maken de kwijtscheldingen deel uit van het berekende tarief van de afvalstoffenheffing.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn voor 2023 als volgt:

	Tarieven 2023
Vast tarief afvalstoffenheffing	€ 245
Variabele tarieven afvalstoffenheffing:	
<i>Per lediging van een 240-liter restafvalcontainer</i>	€ 6,60
<i>Per lediging van een 140-liter restafvalcontainer</i>	€ 3,85
<i>Per inworp in een ondergrondse restafvalcontainer van 60 liter</i>	€ 1,10
<i>Per inworp in een ondergrondse restafvalcontainer van 30 liter</i>	€ 0,55

In deze tarieven is rekening gehouden met een bedrag aan kwijtscheldingen van € 949.000.

Kwijtscheldingen

Volgens de 'Verordening op de heffing en inning van afvalstoffenheffing' kan kwijtschelding worden verleend voor een maximaal bedrag van € 284,60, zijnde het vaste tarief van € 245 en maximaal € 39,60 voor het variabele tarief (komt overeen met 6 ledigingen).

Voor 2023 zijn de kwijtscheldingen geraamd op € 949.000. In de begroting 2023 is uitgegaan van 34.372 huishoudens, die een aanslag voor de afvalstoffenheffing ontvangen. Deze huishoudens vangen dus met z'n allen de kosten voor de kwijtscheldingen op. In het vaste tarief is derhalve een bedrag van € 27,60 opgenomen als dekking voor de kosten van kwijtscheldingen.

Momenteel worden de kosten van de kwijtscheldingen volledig meegenomen in de gesloten financiering en daarmee volledig in het vaste tarief doorberekend.

Er zijn echter ook andere opties:

1. De kosten van de kwijtscheldingen kunnen we volledig buiten de gesloten financiering houden. Dat betekent dat het vaste tarief zal dalen (met € 27,60), maar dat de totale kosten van de kwijtscheldingen (€ 949.000) ten laste van de gemeentebegroting komen.
2. De kosten van de kwijtscheldingen kunnen deels worden doorberekend in het vaste tarief en deels ten laste van de gemeentebegroting komen. Er zou bijvoorbeeld een maximum bedrag kunnen worden afgesproken dat meegenomen wordt in de gesloten financiering (en daarmee ook in het tarief). De kosten die boven dat maximum bedrag uitkomen, komen dan ten laste van de gemeentebegroting. Een andere optie is om de kosten van kwijtschelding die worden opgenomen in de gesloten financiering en daarmee in het tarief, stapsgewijs te verlagen tot een afgesproken bedrag.
3. Verlaging van het kwijt te schelden bedrag. Dit zorgt voor een verlaging van het tarief en kost de gemeente niets. Hiermee worden echter wel de mensen getroffen die moeite hebben om het bedrag van de afvalstoffenheffing op te brengen.

Hieronder zijn de bovenstaande opties financieel vertaald in consequenties voor het tarief en consequenties voor de begroting. Daarbij zijn de uitgangspunten gehanteerd zoals deze zijn gebruikt bij de begroting 2023.

Ad 1. De kosten van kwijtschelding volledig buiten de gesloten financiering houden en daarmee uit het vaste tarief

In de onderstaande tabel zijn van deze optie de consequenties weergegeven. Ik heb daar tegenover ook de huidige situatie gezet, zodat duidelijk is wat de verschillen zijn. Deze twee opties zijn de twee uitersten. Daarbinnen zijn nog allerlei varianten mogelijk. Deze komen echter hieronder bij optie 2 aan bod.

	Kosten kwijtschelding voor 100% in gesloten financiering	Kosten kwijtschelding voor 100% buiten gesloten financiering	Vershil
Vast tarief afvalstoffenheffing	€ 245,00	€ 217,40	-/- € 27,60
Ten laste van de gemeentebegroting	€ 0	€ 949.000	€ 949.000

Ad 2. De kosten van kwijtschelding deels in de gesloten financiering en deels ten laste van de gemeentebegroting

Voor deze opties zijn verschillende scenario's. Als we uitgaan van een maximum bedrag, zijn daar verschillende bedragen voor te hanteren:

	Kosten kwijschelding volledig in gesloten financiering (€ 949.000)	Kosten kwijschelding voor max. € 750.000 in gesloten financiering	Kosten kwijschelding voor max. € 500.000 in gesloten financiering	Kosten kwijschelding voor max. € 250.000 in gesloten financiering
Vast tarief afvalstoffenheffing	€ 245	€ 239,20	€ 231,95	€ 224,65
Ten laste van de gemeentebegroting	€ 0	€ 199.000	€ 449.000	€ 699.000

Ad 3. Verlaging van het kwijt te schelden bedrag

Ook hiervoor zijn verschillende mogelijkheden, die hieronder in de tabel zijn doorgerekend:

	Kwijt te schelden bedrag			
	€ 284,60 (huidige situatie)	€ 213,45 (75% van € 284,60)	€ 142,30 (50% van € 284,60)	€ 71,15 (25% van € 284,60)
Vast tarief afvalstoffenheffing	€ 245	€ 238,10	€ 231,20	€ 224,30
Ten laste van de gemeentebegroting	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Samenvattend

In het algemeen geldt dus dat hoe meer kosten van de kwijscheldingen buiten de gesloten financiering gehouden worden, hoe lager het vaste tarief van de afvalstoffenheffing wordt. Daar staat tegenover dat deze kosten dan wel in de gemeentebegroting gedekt moeten worden. Dit betekent dat we deze lasten structureel moeten opnemen in de begroting, waardoor onze structurele begrotingsruimte afneemt. We hebben dan dus structureel minder middelen die we in kunnen zetten voor onze taken en ambities.

Daarnaast wil ik graag opmerken dat we, indien we ervoor kiezen om de kwijscheldingen (deels) buiten de gesloten financiering te houden, het solidariteitsbeginsel loslaten. Op dit moment betalen alle inwoners tezamen de kosten van de kwijscheldingen voor de mensen die het niet kunnen betalen. Indien we ervoor kiezen om de kosten van kwijscheldingen deels uit de algemene middelen te dekken, wordt deze koppeling (deels) losgelaten.

Ik laat het graag aan uw raad om een uitspraak te doen over de wijze waarop we met de kwijscheldingen om moeten gaan.

Relatie tussen het vaste en variabele tarief

Tussen het vaste en variabele tarief van de afvalstoffenheffing bestaat een wisselwerking. Als het variabele tarief omhoog gaat, kan het vaste tarief naar beneden.

Hier moet ik echter wel een belangrijke kanttekening bij plaatsen. Indien onze inwoners hun afval beter gaan scheiden - iets waar wij vol op inzetten - zullen zij minder restafval aanbieden. Dat betekent dat de inkomsten uit de variabele afvalstoffenheffing onzekerder worden. Het is dan de vraag of de gehanteerde tarieven de kosten wel zullen dekken.

Voor het variabele tarief bestaan verschillende scenario's. De effecten daarvan op het vaste tarief zijn in onderstaande tabel weergegeven. Hierbij zijn weer de gehanteerde uitgangspunten van de begroting 2023 gebruikt.

Vast tarief		€ 245,00	€ 236,00	€ 230,00	€ 224,00
Variabel tarief	240 liter	€ 6,60	€ 8,00	€ 9,00	€ 10,00
	140 liter	€ 3,85	€ 4,67	€ 5,25	€ 5,83
	60 liter	€ 1,10	€ 1,33	€ 1,50	€ 1,67
	30 liter	€ 0,55	€ 0,67	€ 0,75	€ 0,83

Vergeleken met andere gemeenten in de regio, heeft Roosendaal een laag variabel tarief. Roosendaal heeft echter ook de laagste hoeveelheid restafval per inwoner. Daarnaast zamelt Roosendaal als enige 1 maal per 4 weken restafval in. In onderstaande tabel is een vergelijking gemaakt met de ons omringende gemeenten:

Tarieven		Roosendaal	Bergen op Zoom	Halderberge	Woensdrecht
vast		€ 245,00	234,84	188,04	197,25
variabel	240 liter	€ 6,60	7,13	12,09	€ 9,02
	140 liter	€ 3,85	4,16	7,05	€ 5,29
	60 liter	€ 1,10	1,02	2,02	€ 1,13
	30 liter	€ 0,55	0,51	n.v.t.	n.v.t.

Ingezameld restafval	Roosendaal (2022)	Bergen op Zoom (2022)	Halderberge (2021)	Woensdrecht (2021)
kg/inwoner/jaar	118,7	199,1	151,6	185

De doelstelling voor het landelijke programma VANG (Van Afval Naar Grondstof) was voor 2020 een hoeveelheid van 100 kg restafval per inwoner per jaar. Het uiteindelijke doel is 0 kg restafval. Om een stap verder te komen richting de VANG doelstelling kan het variabele tarief worden verhoogd. De verwachting is dat inwoners hierdoor nog beter het restafval gaan scheiden. Ten opzichte van de andere gemeenten is het ook niet vreemd om het variabele tarief te verhogen.

Ik adviseer om voor 2024 te kiezen voor een tarief van € 9,- voor een container van 240 liter. Deze, inclusief bijbehorende andere variabele tarieven, worden dan aan het eind van dit jaar aan de raad voorgesteld. Dit gebeurt samen met het dan berekende vaste tarief voor 2024.

Het effect van deze tariefsaanpassing op de hoeveelheid restafval wordt gemonitord. Ook gezien de mogelijke vervolgstappen in de toekomst om de hoeveel restafval verder terug te dringen.

Scenario's om gebruikers van de ondergrondse restafvalcontainer te stimuleren om te scheiden

Containers van 140 liter en 240 liter kunnen maximaal 13x per jaar worden aangeboden. Ondergrondse containers van 60 liter en 30 liter inworp kunnen in principe oneindig vaak worden gebruikt. Hierdoor hoeven huishoudens geen afval te scheiden als ze dat niet willen.

In Halderberge wordt een stapsgewijze tariefsverhoging toegepast die in Roosendaal ook mogelijk is voor het gebruik van de ondergrondse containers. Het tarief van 60 liter kan bijvoorbeeld bij elke stap met €0,50 worden verhoogd. Bij 30 liter inworp kan het met €0,25 worden verhoogd.

Indien gekozen wordt voor een vast tarief van €9 voor een 240 liter container, dan heeft dat het volgende effect op de tarieven van de ondergrondse containers voor restafval:

- 60 liter
  - Ondergrondse afvalcontainer, tot en met 45 inworpen, per inworp € 1,50
  - Ondergrondse afvalcontainer, 46 tot en met 100 inworpen, per inworp € 2,00
  - Ondergrondse afvalcontainer, vanaf 101 inworpen, per inworp € 2,50
- 30 liter
  - Ondergrondse afvalcontainer, tot en met 45 inworpen, per inworp € 0,75
  - Ondergrondse afvalcontainer, 46 tot en met 100 inworpen, per inworp € 1,00
  - Ondergrondse afvalcontainer, vanaf 101 inworpen, per inworp € 1,25

Door het op deze manier stapsgewijs verhogen van het tarief kunnen inwoners gestimuleerd worden om hun restafval beter te scheiden.

Tot slot

Ik hoop dat ik met deze brief een goede aanzet heb gegeven voor een debat hierover in de commissie. Ik kijk ernaar uit om dit met u te bespreken.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized, abstract shape.

K. Koenraad
Wethouder circulaire economie